

3.8 อำเภอขามทะเลสอ

3.8.1 ประวัติความเป็นมา

มีหมู่บ้านหนึ่งปัจจุบันห่างจากที่ว่าการอำเภอขามทะเลสอ ออกไปทางทิศตะวันออก ประมาณ 5 กิโลเมตร ชื่อว่า “บ้านขามทะเลสอ” หมู่บ้านดังกล่าวตั้งอยู่ริมฝั่งบึงอยู่ทางทิศตะวันออกของหมู่บ้าน บึงแห่งนี้ในฤดูแล้งน้ำจะแห้งขอด และเมื่อน้ำในบึงแห้งสนิท ดินในบึงจะเป็นสีขาว มีลักษณะคล้ายดินสอพอง จนชาวบ้านเรียกติดปากว่า “ดินสอ” หรือ “สอ” เมื่อน้ำแห้งหมดบึงก็จะแลเห็นสีขาวทั่วทั้งบึงมองดูกว้างไกลคล้ายทะเล ชาวบ้านจึงเรียกบึงนี้ว่า “บึงทะเลสอ” และต่อมาได้มีผู้อพยพมาตั้งบ้านและชื่อบึงมารวมกันแล้วเรียกชื่อหมู่บ้านว่า “บ้านขามทะเลสอ ” จนถึงปัจจุบัน

เดิมนั้นหมู่บ้านขามทะเลสออยู่ในเขตการปกครองของอำเภอ โนนไทย เมื่อมีประชาชนมาอยู่รวมกันมากขึ้น ก็ได้ยกฐานะเป็นตำบลขามทะเลสอในเวลาต่อมา จนกระทั่ง ปี พ.ศ.2466 ก็ได้ย้ายเขตการปกครองไปขึ้นอยู่กับอำเภอสูงเนิน ใน ปี พ.ศ. 2501 กระทรวงมหาดไทยได้ประกาศยกฐานะตำบลขามทะเลสอ ขึ้นเป็นกิ่งอำเภอขามทะเลสอ ประกอบด้วยตำบลขามทะเลสอและตำบลโป่งแดง ต่อมาใน ปี พ.ศ. 2508 ก็ได้มีพระราชกฤษฎีกายกฐานะเป็นอำเภอขามทะเลสอ โดยได้แบ่งเอาตำบลหนองสรวงและตำบลพันดุง เดิมอยู่ในเขตการปกครองของอำเภอ โนนไทยมาขึ้นกับอำเภอขามทะเลสอ และต่อมาใน ปี พ.ศ. 2525 ได้แยกเอาพื้นที่ของตำบลหนองสรวง และตำบลพันดุงบางส่วนตั้งเป็นตำบลบึงอ้ออีกหนึ่งรวมเป็น 5 ตำบล จนถึงปัจจุบัน

3.8.2 ที่ตั้งอำเภอ อาณาเขต ขนาดพื้นที่

อำเภอขามทะเลสอ มีพื้นที่ 203.6 ตารางกิโลเมตร มีความหนาแน่น 139 คนต่อตารางกิโลเมตร ตั้งอยู่ตอนกลางของจังหวัดนครราชสีมา

มีอาณาเขตติดต่อกับเขตการปกครองข้างเคียงดังนี้ ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอ โนนไทย และ อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอเมืองนครราชสีมา ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอเมืองนครราชสีมา และอำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา ทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา

3.8.3 ลักษณะภูมิประเทศและลักษณะทางภูมิอากาศ

สภาพพื้นที่ของอำเภอมีความลาดเอียง จากทิศตะวันตกไปทางทิศตะวันออก พื้นที่สูงสุดของอำเภออยู่ระหว่างบ้านโกรกกระหาดและบ้านหนองม่วง ตำบลโป่งแดง ซึ่งมีความสูงถึง 247 เมตรจากระดับน้ำทะเลปานกลาง ที่ต่ำสุดของอำเภออยู่ระหว่างบ้านโตนด และบ้านโคกแขวน ตำบลพันดุง ทางด้านตะวันตกของอำเภอมีความสูงโดยเฉลี่ยประมาณ 200 – 247 เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง ทิศตะวันออกของอำเภอมีระดับความสูงโดยเฉลี่ยประมาณ 178 – 200 เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง อำเภอขามทะเลสอไม่มีลุ่มน้ำที่ชัดเจน สภาพพื้นที่แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ 1) ตอนบน ประกอบด้วย

ตำบลหนองสรวง ตำบลพันดุง ตำบลบึงอ้อ และตำบลโป่งแดง บางส่วนสภาพพื้นที่เป็นที่ราบสูง พื้นที่ดินเป็นดินร่วนปนทรายมีอัตราการซึมของดินสูง ไม่สามารถกักเก็บน้ำได้ตลอดปี คิดเป็นพื้นที่ 133.08 ตารางกิโลเมตร มีปัญหาเรื่องดินเค็ม ไม่มีลุ่มน้ำธรรมชาติไหลผ่าน การเกษตรต้องอาศัยน้ำฝนเพียงอย่างเดียว ผลผลิตต่ำ แหล่งน้ำ เช่น บึง สระ หนอง สภาพน้ำส่วนใหญ่เป็นน้ำกร่อยถึงน้ำเค็ม 2) ตอนล่างประกอบด้วยตำบลขามทะเลสอ และตำบลโป่งแดง และมีลำตะคลองเชื่อมต่อลำคลองบริบูรณ์ไหลผ่าน

3.8.4 ลักษณะทางเศรษฐกิจ

1) การประกอบอาชีพ จากข้อมูลพื้นฐานพบว่า ประชากรในเขตอำเภอขามทะเลสอ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ได้แก่ การทำนา ทำไร่ ทำสวน ทำการประมง ปศุสัตว์ รองลงมา คือการประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป

ตารางที่ 217 แสดงการประกอบอาชีพของประชากรในพื้นที่อำเภอขามทะเลสอ

อาชีพ	เพศ		รวม (คน)
	ชาย (คน)	หญิง (คน)	
ไม่มีอาชีพ	519	850	1,369
นักเรียน	1,693	1,713	3,406
นักศึกษา	178	228	406
ทำนา	1,776	1,579	3,355
ทำไร่	782	764	1,546
ทำสวน	46	66	112
ประมง	3	1	4
ปศุสัตว์	34	24	58
รับราชการ	188	157	345
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	12	16	28
พนักงานบริษัท	270	370	640
รับจ้างทั่วไป	2,615	2,172	4,787
ค้าขาย	252	467	719
ธุรกิจส่วนตัว	99	57	156
อื่นๆ	606	751	1,357
รวมทั้งสิ้น			18,288

ที่มา : ข้อมูล จปฐ. อำเภอขามทะเลสอ (2554)

หมายเหตุ: จำนวนประชากรที่อาศัยอยู่จริงจากการสำรวจนี้ อาจไม่เท่ากับประชากรที่มีอยู่ในทะเบียนบ้านได้

2) รายได้ จากข้อมูลพบว่าตำบลบึงอ้อมมีรายได้เฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ 54,157.33บาทต่อคนต่อปี รองลงมาคือ ตำบลหนองสรวงมีรายได้เฉลี่ยสูงสุด จำนวน 53,738.44 บาทต่อคนต่อปี และพบว่า ตำบลที่มีรายได้เฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ตำบลโป่งแดง มีรายได้เฉลี่ยจำนวน 44,705.34 บาทต่อคนต่อปี

ตารางที่ 218 แสดงรายได้แยกรายตำบลของอำเภอขามทะเลสอ

ลำดับ	ตำบล /เทศบาล	รายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปี (บาท)
1	ขามทะเลสอ	52,607.91
2	บึงอ้อม	54,157.33
3	โป่งแดง	44,705.34
4	พินดุง	51,310.34
5	หนองสรวง	53,738.44
เฉลี่ยรายได้ต่อคนต่อปีของคนในพื้นที่		51,322.03

ที่มา : ข้อมูล จปฐ.อำเภอขามทะเลสอ (2554)

3) รายจ่าย จากข้อมูลพบว่าในพื้นที่อำเภอขามทะเลสอมีค่าใช้จ่ายในการอุปโภคและบริโภค รวมทั้งอำเภอจำนวน 992,364,154 บาทต่อปี ได้แก่ ค่าใช้จ่ายเพื่อซื้อข้าวสาร ค่าใช้จ่ายเพื่อซื้ออาหารที่จำเป็น ค่าใช้จ่ายเพื่อซื้อขนมกรุบกรอบ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย ค่าการเดินทาง (น้ำมันรถ ค่าโดยสาร) ค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าโทรศัพท์ บัตรเติมเงิน ค่าบันเทิง หวย และการพนัน ค่าบุหรี่ยี่เหล้า ยาแดง และอื่น ๆ ในขณะที่รายจ่ายเพื่อต้นทุนในการผลิตรวม จำนวน 154,356,943 บาทต่อปี ได้แก่ ค่าใช้จ่ายค่าพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ค่าสารเคมีเพื่อการผลิต ค่าจ้าง ค่าแรงงาน ค่าเช่า ค่าเครื่องจักรต่าง ๆ

ตารางที่ 219 แสดงรายจ่ายภาพรวมจำแนกตามประเภทของรายจ่าย ของอำเภอขามทะเลสอ

ประเภทรายจ่าย	รายจ่าย	จำนวนเงิน (บาท)
ค่าพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	56,230,151
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	0
	จำนวนรวม	56,230,151
ค่าสารเคมีเพื่อการผลิต	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	36,309,482
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	0
	จำนวนรวม	36,309,482
ค่าจ้าง ค่าแรงงาน ค่าเช่า	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	33,408,306
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	0
	จำนวนรวม	33,408,306

ตารางที่ 219 แสดงรายจ่ายภาพรวมจำแนกตามประเภทของรายจ่าย ของอำเภอขามทะเลสอ (ต่อ)

ประเภทรายจ่าย	รายจ่าย	จำนวนเงิน(บาท)
ค่าเครื่องจักรต่างๆ	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	28,409,004
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	0
	จำนวนรวม	28,409,004
ค่าใช้จ่ายเพื่อการซื้อข่าวสาร	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	0
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	30,352,637
	จำนวนรวม	30,352,637
ค่าใช้จ่ายเพื่อซื้ออาหารที่จำเป็น	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	0
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	705,525,274
	จำนวนรวม	705,525,274
ค่าใช้จ่ายเพื่อซื้อขนมกรูบกรอบ	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	0
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	36,653,459
	จำนวนรวม	36,653,459
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับเสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	0
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	19,795,299
	จำนวนรวม	19,795,299
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	0
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	8,610,690
	จำนวนรวม	8,610,690
ค่ารักษาพยาบาล ค่ายา	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	0
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	13,434,430
	จำนวนรวม	13,434,430
ค่าใช้จ่ายในด้านการศึกษา	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	0
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	35,808,617
	จำนวนรวม	35,808,617
ค่าการเดินทาง (ค่าน้ำมันรถ ค่า โดยสาร)	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	0
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	38,75,958
	จำนวนรวม	38,75,958

ตารางที่ 219 แสดงรายจ่ายภาพรวมจำแนกตามประเภทของรายจ่าย ของอำเภอขามทะเลสอ (ต่อ)

ประเภทรายจ่าย	รายจ่าย	จำนวนเงิน(บาท)
ค่าน้ำ ค่าไฟ	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	0
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	24,894,201
	จำนวนรวม	24,894,201
ค่าโทรศัพท์ บัตรเติมเงิน	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	0
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	20,082,025
	จำนวนรวม	20,082,025
ค่าใช้จ่ายส่วนบุคคล	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	0
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	13,568,853
	จำนวนรวม	13,568,853
ค่าบันเทิง หวย และการพนัน	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	0
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	5,104,777
	จำนวนรวม	5,104,777
ค่าบุหรี เหล้า ยาสูบ	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	0
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	6,965,019
	จำนวนรวม	6,965,019
ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	0
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	32,892,915
	จำนวนรวม	32,892,915
รวมทั้งหมด		1,108,045,139

ที่มา : สำนักงานสถิติจังหวัดนครราชสีมา (2553)

4) หนี้สินและ เงินออม จากข้อมูลของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.) สาขาอำเภอขามทะเลสอประจำปี พ.ศ. 2553 พบว่าเกษตรกรในพื้นที่ที่มีหนี้สินรวม 377.6 ล้านบาท เป็นเงินกู้เพื่อการประกอบอาชีพจำนวน 275.2 ล้านบาท กู้เพื่อพัฒนาความรู้ การศึกษาและเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตจำนวน 7.5 ล้านบาท และกู้เพื่อชำระหนี้ในระบบจำนวน 80.9 ล้านบาท และอื่น ๆ 14 ล้านบาท

5) กลุ่มองค์กร

ก. กลุ่มองค์กรชุมชนและ องค์กรทางสังคมที่เข้มแข็งในพื้นที่อำเภอขามทะเลสอ มีกลุ่มประเภทกลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มสตรีแม่บ้าน กลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ที่สำคัญดังนี้

ตารางที่ 220 แสดงกลุ่มองค์กรในพื้นที่อำเภอขามทะเลสอ

ชื่อกลุ่ม	สมาชิก	กิจกรรม	ประธานกลุ่ม/สถานที่ติดต่อ
กลุ่มทำนาบ้านหนองขุ่น	28	รวมกลุ่มเกษตรกรช่วยเหลือกันเพื่อจัดหาวัสดุอุปกรณ์ในการทำนา พัฒนาทางเลือกในการทำนา	นายสติ เนตรสูงเนิน 53 ม.4 ต.ขามทะเลสอ
สหกรณ์การเกษตรขามทะเลสอ จำกัด	360	ดำเนินการรับซื้อข้าว ขายข้าว และการออมทรัพย์	นายสรรเสริญ วงศ์สง่า 196 ต.ขามทะเลสอ
กลุ่มปลูกผักปลอดสารพิษ	35	รวมกลุ่มเพื่อเรียนรู้กระบวนการผลิตผักปลอดสารพิษ	นางปลิว ช่างทอง หมู่ 1 ต.โป่งแดง
ชมรม อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน	340	ดูแลสาธารณสุขขั้นพื้นฐานของประชาชนในพื้นที่	นางวันลา คุมกลางคอน
เครือข่ายกองทุนหมู่บ้าน	46 กลุ่ม	บริหารกองทุนหมู่บ้านให้เป็นกองทุนหมุนเวียน	นายเสน่ห์ แนนขุนทด

ที่มา : รวบรวมโดยคณะทำงาน โครงการทศวรรษใหม่ ปฏิรูปโครราช ปฏิรูปประเทศไทย อำเภอขามทะเลสอ (2554)

ข. กลุ่มผู้ผลิต ผู้ประกอบการ โอท็อป อำเภอขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา รายชื่อผู้ที่ได้รับการจดทะเบียนผู้ผลิต ผู้ประกอบการโอท็อปอำเภอขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา มีดังนี้

ตารางที่ 221 แสดงรายชื่อกลุ่มโอท็อป ที่อยู่และประธานกลุ่ม พื้นที่อำเภอขามทะเลสอ

ชื่อกลุ่ม	จำนวนสมาชิก	กิจกรรมหลัก	ประธาน/สถานที่ติดต่อ
กลุ่มแม่บ้านบ้านหนองขุ่น	15	ผลิตกล้วยกวนและทำการบรรจุภัณฑ์ออกจำหน่าย	102 หมู่ 4 ต.ขามทะเลสอ
กลุ่มไข่เค็มดินปลวก	15	ผลิตภัณฑ์ไข่เค็มดินปลวกปราศจากสารเคมี	นางสาวสายหยุด สุข หมู่ 5 ต.ขามทะเลสอ
กลุ่มทำข้าวเกรียบจากผลไม้	12	ผลิตภัณฑ์ข้าวเกรียบจากผักและผลไม้ ทำมาจากผักและผลไม้ต่าง ๆ	นางทองหล่อ โนมขุน หมู่ 1 ต.หนองสรวง
กลุ่มแม่บ้านน้ำจ้ำ	20	เส้นหมี่น้ำจ้ำ หมี่โคราช	นางโถมยง ประพิม 188 หมู่ 3 ต.โป่งแดง
กลุ่มผลิตน้ำพริกเผา	23	น้ำพริกเผา	นางสอง บุญแก้ว 16 หมู่ 2 ต.ขามทะเลสอ

ตารางที่ 221 แสดงรายชื่อกลุ่มโอท็อป ที่อยู่และประธานกลุ่ม พื้นที่อำเภอขามทะเลสอ (ต่อ)

ชื่อกลุ่ม	สมาชิก (คน)	กิจกรรมหลัก	ประธาน/สถานที่ติดต่อ
กลุ่มส่งเสริมอาชีพเฟอร์นิเจอร์ไม้	5	หัตถกรรมไม้	นางอารดา ผาดกลาง 26 หมู่ 4 ต.โป่งแดง
กลุ่มหัตถกรรมมัดเชือก	18	ผลิตภัณฑ์เชือกมัด	คุณจิตศิริ โกมารกุล ณ นคร 212 หมู่ 2 ต.ขามทะเลสอ
กลุ่มอาชีพทำพรมเช็ดเท้า	25	ผลิตภัณฑ์พรมเช็ดเท้า ทำมาจากเศษผ้าใยดี สี สัน และ ลวดลายสวยงาม	นางกานต์พิชา จำพันดุง 3 หมู่ 1 ต.บึงอ้อ
กลุ่มดอกไม้ประดิษฐ์จากผ้าใยบัว	15	ดอกไม้ประดิษฐ์จากผ้าใยบัว (รหัสโอท็อป 301900495201)	52 หมู่ 3 ต.หนองสรวง
กลุ่มสตรีทำหมอนหนุน	26	ผลิตภัณฑ์หมอนหนุน ทำมาจากเนื้อหมูแท้ ปราศจากสารเคมี และวัตถุกันเสีย	นางประนอม วุ่นสัน หมู่ 1 ต.พันดุง

ที่มา : รวบรวมโดยคณะทำงานโครงการทศวรรษใหม่ ปฏิรูปโคราช ปฏิรูปประเทศไทย อำเภอขามทะเลสอ (2554)

3.8.5 ลักษณะทางสังคม

1) ด้านประชากร อำเภอขามทะเลสอ มีจำนวนครัวเรือนจำนวน 7,946 ครัวเรือน มีประชากรจำนวน 28,722 คน เป็นผู้ชายจำนวน 14,467 คน และผู้หญิงจำนวน 14,355 คน ดังนี้

ตารางที่ 222 แสดงจำนวนครัวเรือน และจำนวนประชากรจำแนกตามเพศ ในเขตอำเภอขามทะเลสอ

ชื่อตำบล/เทศบาล	จำนวนครัวเรือน	จำนวนประชากร		รวม (คน)
		หญิง (คน)	ชาย (คน)	
ตำบลบึงอ้อ	1,523	2,724	2,735	5,459
ตำบลขามทะเลสอ	894	1,480	1,545	3,025
ตำบลโป่งแดง	1,526	2,640	2,526	5,166
ตำบลพันดุง	1,328	2,658	2,646	5,304
ตำบลหนองสรวง	1,475	2,937	2,918	5,855
เทศบาลตำบลขามทะเลสอ	1,200	1,916	1,997	3,913
รวมทั้งอำเภอ	7,946	14,355	14,367	28,722

ที่มา : ที่ทำการปกครองอำเภอขามทะเลสอ (ข้อมูล ณ วันที่ 1 กันยายน 2554)

จากข้อมูลความจำเป็นพื้นฐานระดับอำเภอ (จปฐ.2) ปี 2554 โดยการสำรวจจำนวนประชากรที่อาศัยอยู่จริง ณ วันสำรวจ พบว่าอำเภอขามทะเลสอ มีประชากรจำแนกตามช่วงอายุ ดังนี้

ตารางที่ 223 แสดงช่วงอายุของประชากรจำแนกตามเพศ ในอำเภอขามทะเลสอ

ช่วงอายุประชากร (ปี)	ชาย (คน)	หญิง (คน)	จำนวนรวม (คน)
น้อยกว่า 1 ปี	75	64	139
1 - 2	174	176	350
3 - 5	390	352	742
6 - 11	754	743	1,497
12 - 14	490	416	906
15 - 17	430	484	914
18 - 25	982	925	1,907
26 - 49	3,282	3,316	6,598
50 - 60	1,248	1,290	2,538
มากกว่า 60 ปีขึ้นไป	1,248	1,449	2,697
รวมทั้งหมด	9,073	9,215	18,288

ที่มา : ข้อมูล จปฐ. อำเภอขามทะเลสอ (2554)

หมายเหตุ : ประชากรที่อาศัยอยู่จริงจากการสำรวจนี้อาจไม่เท่ากับจำนวนประชากรที่มีอยู่ในทะเบียนบ้านได้

2) ด้านการศึกษา

ก. ระดับการศึกษาของประชากรในพื้นที่อำเภอขามทะเลสอ โดยส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษา โดยเฉพาะในช่วงชั้น ป.4 - ป.6 รองลงมาคือ ผู้ที่จบการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ตารางที่ 224 แสดงระดับการศึกษาโดยแบ่งตามช่วงอายุของอำเภอขามทะเลสอ

ระดับการศึกษา	เพศ		รวม (คน)
	ชาย (คน)	หญิง (คน)	
ไม่เคยศึกษา	267	293	560
ต่ำกว่า ป.4	778	913	1,691
ป.4 - 6	4,435	4,403	8,838
ม.ศ. 1 - 3	74	46	120
ม.1 - 3	1,487	1,282	2,769
ม.ศ. 4 - 5	50	19	39

ตารางที่ 224 แสดงระดับการศึกษาโดยแบ่งตามช่วงอายุของอำเภอขามทะเลสอ (ต่อ)

ระดับการศึกษา	เพศ		รวม (คน)
	ชาย (คน)	หญิง (คน)	
ม.4 - 6	218	592	1,052
ปวช.	257	202	459
ปวส.	311	195	430
ปริญญาตรี	350	398	614
ปริญญาโท	20	16	34
ปริญญาเอก	1	3	4
อื่นๆ ไม่ระบุ	825	853	1,678
รวมทั้งหมด	9,073	9,215	18,288

ที่มา : ข้อมูล จปฐ. อำเภอขามทะเลสอ (2554)

หมายเหตุ : ประชากรที่อาศัยอยู่จริงจากการสำรวจนี้ อาจไม่เท่ากับจำนวนประชากรที่มีอยู่ในทะเบียนบ้านได้

ข.สถานศึกษา ครูและนักเรียน อำเภอขามทะเลสอมีจำนวนโรงเรียนทั้งหมด 19 แห่ง มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจำนวน 6 แห่ง มีครูจำนวน 202 คน และมีนักเรียนจำนวน 4,412 คน โดยเฉลี่ยจำนวนครู 1 คนต่อจำนวนนักเรียนประมาณ 16 คน

ตารางที่ 225 แสดงจำนวนโรงเรียน จำนวนนักเรียนและจำนวนครู อำเภอขามทะเลสอ

ตำบล/เทศบาล	จำนวนโรงเรียน				จำนวนนักเรียน	จำนวนครู
	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	ประถม	มัธยม	ขยายโอกาส		
1.ตำบลบึงอ้อ	2	3	0	2	736	41
2.ตำบลพันดุง	1	1	0	3	62	665
3.ตำบลโป่งแดง	1	2	0	1	399	28
4.ตำบลหนองสรวง	1	2	0	1	735	33
5.ตำบลขามทะเลสอ	1	2	1	1	1,877	108
รวมทั้งอำเภอ	6	10	1	8	4,412	272

ที่มา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมาเขต 5 (2554)

ค. การศึกษานอกระบบ อำเภอขามทะเลสอมีศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน หรือศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) ในระดับอำเภอจำนวน 1 แห่ง มีครูประจำศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนประจำอำเภอจำนวน 5 คน

3) ด้านการสาธารณสุข

ก. สถานบริการด้านการสาธารณสุขและการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่อำเภอขามทะเลสอ มีโรงพยาบาลประจำอำเภอจำนวน 1 แห่ง มีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพอยู่ในทุกตำบลของอำเภอ รวมทั้งในแต่ละหมู่บ้านมีอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ที่คอยช่วยเหลือประชาชนด้านสาธารณสุขขั้นพื้นฐาน

ตารางที่ 226 แสดงจำนวนสถานบริการสาธารณสุข อำเภอขามทะเลสอ

สถานบริการสาธารณสุข	จำนวน	หมายเหตุ
โรงพยาบาลประจำอำเภอ	1	ขนาด 30 เตียง
โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล	7	
คลินิกเอกชน	4	
ร้านขายยาแผนปัจจุบัน	1	

ที่มา : สำนักงานสาธารณสุขอำเภอขามทะเลสอ (2554)

ข. บุคลากรทางด้านสาธารณสุข (ไม่นับรวมเอกชน) ซึ่งในที่นี้หมายถึงบุคลากรในโรงพยาบาลอำเภอขามทะเลสอมีบุคลากรดังนี้

ตารางที่ 227 แสดงจำนวนบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุข อำเภอขามทะเลสอ

บุคลากร	จำนวน	ประชากรต่อเจ้าหน้าที่ทางการแพทย์ 1 คน
แพทย์	3	9,574
ทันตแพทย์	2	14,361
เภสัชกร	5	5,744
พยาบาลวิชาชีพ	27	1,063
สาธารณสุขอำเภอ	1	28,722
เจ้าหน้าที่สาธารณสุข	24	1,197

ที่มา : สำนักงานสาธารณสุขอำเภอขามทะเลสอ (2553)

ค. สถานการณ์ด้านสาธารณสุข พื้นที่อำเภอขามทะเลสอมีประชากรป่วยเป็นโรคคออักเสบเฉียบพลันมากที่สุด จากข้อมูลของสำนักงานสาธารณสุขประจำอำเภอขามทะเลสอปี พ.ศ. 2553 มีดังนี้

ตารางที่ 228 แสดงลำดับผู้ป่วยนอกของอำเภอขามทะเลสอ ปี พ.ศ. 2553

ลำดับ	โรค	จำนวน	อัตราป่วยต่อประชากรแสนคน
1	คออักเสบเฉียบพลัน	3,726	1,070.18
2	ความดันโลหิตสูงชนิดเอสเซนเชียล	2,815	808.52
3	อาการท้องร่วง กระเพาะลำไส้อักเสบ	1,609	462.14

ตารางที่ 228 แสดงลำดับผู้ป่วยนอกของอำเภอขามทะเลสอ ปี พ.ศ. 2553 (ต่อ)

ลำดับ	โรค	จำนวน	อัตราป่วยต่อประชากรแสนคน
4	เบาหวานที่ไม่ต้องพึ่งอินซูลิน	1,515	435.14
5	โรคทางเดินอาหาร	1,339	384.59
6	การติดเชื้อเฉียบพลันของทางเดินหายใจส่วนบน	981	281.76
7	การมีนิ่วและวิงเวียน	887	254.76
8	ต่อมทอนซิลอักเสบเฉียบพลัน	637	182.96
9	หลอดลมอักเสบเฉียบพลัน	588	168.89
10	ผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์	9	2.58

ที่มา : สำนักงานสาธารณสุขอำเภอขามทะเลสอ (2553)

จ. อัตราการเปลี่ยนแปลงของประชากร อัตราการเปลี่ยนแปลงของจำนวนประชากร จากข้อมูลกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย พบว่าใน ปี พ.ศ. 2549 – 2553 พื้นที่อำเภอขามทะเลสอ มีอัตราการเปลี่ยนแปลงของจำนวนประชากร โดยใช้อัตรา 1 : 1,000 ของประชากร ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 229 แสดงอัตราการเพิ่ม และอัตราการเปลี่ยนแปลงของประชากร อำเภอขามทะเลสอ

พ.ศ.	จำนวนประชากร	อัตราการเปลี่ยนแปลง
2549	28,112	-
2550	28,314	0.72
2551	28,462	0.52
2552	28,642	0.60
2553	28,822	0.63

ที่มา : ข้อมูลทะเบียนราษฎรอำเภอขามทะเลสอ (2553)

4) ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิตความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน อำเภอขามทะเลสอมีสถานีตำรวจภูธรจำนวน 2 แห่ง คือสถานีตำรวจภูธรขามทะเลสอ โดยมี พ.ต.อ.จตุรงค์ วงศ์ชัยกิตติพร เป็นผู้กำกับสถานีตำรวจภูธรขามทะเลสอ และสถานีตำรวจภูธรหนองสรวง ดูแลทุกข์สุขของประชาชน

จากข้อมูลสถานีตำรวจภูธรประจำอำเภอขามทะเลสอในปี พ.ศ. 2553 พบว่าในพื้นที่อำเภอขามทะเลสอมีจำนวนคดีต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ดังนี้ คดีอุกฉกรรจ์ จำนวน 2 คดี อุบัติเหตุจราจร 9 ครั้ง คดีที่เกี่ยวข้องกับปัญหาอาชญากรรมจำนวน 172 คดี และคดีเกี่ยวกับยาเสพติดจำนวน 7 คดี

5) ด้านศาสนา ประชากรส่วนใหญ่ในเขตพื้นที่อำเภอขามทะเลสอนับถือศาสนาพุทธ และมีสถานที่ประกอบพิธีกรรมทางศาสนาและบุคลากรทางศาสนา ดังนี้

- มีวัดในเขตการปกครอง จำนวน 30 วัด
- วัดที่ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา จำนวน 21 พัทธสีมา
- วัดที่ได้รับแต่งตั้งวัดใหม่ จำนวน 5 วัด
- สำนักสงฆ์ จำนวน 2 สำนัก
- ที่พักสงฆ์ จำนวน 2 แห่ง
- มีเจ้าอาวาส จำนวน 19 รูป
- มีรักษาการแทนเจ้าอาวาส จำนวน 5 รูป
- มีผู้ดูแลวัด สำนักสงฆ์ ที่พักสงฆ์ จำนวน 6 รูป
- มีพระอุปัชฌาย์ จำนวน 1 รูป
- มีพระครูสัญญาบัตร จำนวน 6 รูป
- มีพระฐานานุกรม จำนวน 8 รูป
- มีพระวินยาธิการ จำนวน 1 รูป
- มีพระภิกษุ จำนวน 190 รูป
- มีสามเณร จำนวน 2 รูป
- มีศิษย์วัด จำนวน 9 คน

6) ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น ในพื้นที่อำเภอขามทะเลสอ มีผู้ที่มีความรู้ภูมิปัญญาต่าง ๆ ดังนี้

- ภูมิปัญญาทางการแพทย์แผนไทย ได้แก่ นางสีไพร ชาตสูงเนิน ที่มีความรู้ด้านการนวด ประคบ และการใช้สมุนไพร
- ภูมิปัญญาทางด้านอาหาร คือ การทำเส้นหมี่ อยู่ที่บ้านน้ำคำ ที่เป็นภูมิปัญญาสำคัญของประชาชนในพื้นที่และเป็นส่วนหนึ่งของการแปรรูปจากข้าวมาเป็นเส้นหมี่
- ภูมิปัญญาทางการเกษตร เช่น การทำเกษตรอินทรีย์และการปลูกผักอินทรีย์ ได้แก่ นายเจริญ ชัยสูงเนิน นายวิระ ยาวิเศษฐ์ และนายบุญเหลือ เทศสูงเนิน ตำบลขามทะเลสอ นายสุริยา สิมารัตนาภรณ์ ตำบลบึงอ้อ นายจรูญ ใจสูงเนิน ตำบลโป่งแดง นายไพรวิน วัฒนดิถกวิทย์ ตำบลพันดุง นายน้อย ธงสันเทียะ ตำบลหนองสรวง เป็นต้น
- ภูมิปัญญาทางด้านหัตถกรรม ได้แก่ นางก ปิ่นสันเทียะ มีความรู้ด้านการจักสานด้วยไม้ไผ่

7) ด้านวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น พื้นที่อำเภอขามทะเลสอ มีการร่วบวงสรวงท่านท้าวสุรนารีประจำอำเภอขามทะเลสอ เป็นงานประเพณีประจำปีของอำเภอขามทะเลสอ ซึ่งกำหนดจัดทุกวันที่ 9 มีนาคมของทุกปี ในงานจะประกอบด้วยพิธีสงฆ์ จัดหาผ้าป่าเพื่อนำเข้ากองทุนท้าวสุรนารี พิธีบวงสรวงอนุสาวรีย์ การร่วบวงสรวงของกลุ่มข้าราชการ กลุ่มพลังมวลชน ถือว่าผู้ร่วบวงสรวงถวายคุณย่าโมจะทำให้ชีวิตของตนเองและบุคคลในครอบครัวประสบความสุข ความสำเร็จ และจบลงด้วยการแสดงเพลงโคราชของนักเรียน

นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมตามประเพณีสำคัญของไทย เช่น วันสงกรานต์ รดน้ำดำหัวผู้สูงอายุ การถวายเทียนพรรษา การทำบุญออกพรรษา และงานประเพณีลอยกระทง

8) ด้านกีฬาและนันทนาการ ในอำเภอบางละมุงมีสถานที่ที่ผลิตนักกีฬาวอลเลย์บอลระดับมัธยม คือ โรงเรียนบางละมุง และมีอ่างเก็บน้ำหนองคู และสวนสาธารณะอ่างหนองคู เป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจและออกกำลังกายสำหรับครอบครัว และผู้สูงอายุ

3.8.6 ลักษณะทางการเกษตร

1) ด้านกิจกรรม จากรายงานผลพื้นที่ทำการเกษตรและรายงานอาชีพเกษตรกรของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล อำเภอบางละมุง จังหวัดนครราชสีมา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประจำปี พ.ศ. 2554 อำเภอบางละมุงมีพื้นที่ทำการเกษตรโดยประมาณ 117,000 ไร่ ครอบครัวยุทธศาสตร์จำนวน 4,133 ครอบครัวยุทธศาสตร์ โดยมีการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ๆ ดังนี้

ตารางที่ 230 แสดงพืชเศรษฐกิจ พื้นที่ปลูก ผลผลิตเฉลี่ยและครัวเรือนที่ปลูก อำเภอบางละมุง

ชนิดพืช	พื้นที่ปลูก (ไร่)	ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่)	จำนวนครัวเรือน
ข้าวนาปี	46,469	550	2,324
ข้าวนาปรัง	1,700	653	153
มันสำปะหลัง	62,686	1,205	3,134
สวนไม้ผล	5,729	1,500	1,146
พืชผัก พริก	2,121	1,250	707

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางละมุง (2554)

2) ด้านปศุสัตว์ พบว่าประชากรในอำเภอบางละมุงมีครัวเรือนเกษตรกรที่ทำการปศุสัตว์จำนวน 3,601 ครัวเรือน

ตารางที่ 231 แสดงการทำปศุสัตว์ในพื้นที่อำเภอบางละมุง ปี พ.ศ. 2553

ประเภทสัตว์	จำนวน (ตัว)	จำนวนครัวเรือน
โคเนื้อ	10,341	1,134
โคนม	25	3
กระบือ	217	70
สุกร	1,249	120
ห่าน	139	15
ไก่เนื้อ	100,744	503
เป็ด	11,768	59

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์อำเภอบางละมุง (2553)

3) ด้านการประมง ในพื้นที่อำเภอขามทะเลสอมีการส่งเสริมการทำประมงน้ำจืด ส่งเสริมการเลี้ยงปลาในนาข้าวเลี้ยงปลาในบ่อดิน และเลี้ยงปลาในบ่อซีเมนต์ มีครอบครัวเกษตรกรทำการเพาะเลี้ยงปลาน้ำจืดจำนวน 140 ครอบครัว มีพื้นที่เพาะเลี้ยงทั้งหมด 175 ไร่ โดยส่วนใหญ่เน้นการเพาะเลี้ยงเพื่อการบริโภคภายในครัวเรือนและจำหน่ายบ้างเล็กน้อย

3.8.7 ลักษณะทางอุตสาหกรรม

ในพื้นที่อำเภอขามทะเลสอ มีสถานประกอบการอุตสาหกรรมที่สำคัญ ดังนี้

โรงงานแป้งมันสำปะหลัง จำนวน	1 แห่ง
โรงงานน้ำส้ม จำนวน	1 แห่ง
โรงงานผลิตภัณฑ์เครื่องมือแพทย์ จำนวน	1 แห่ง
โรงงานลวดเชื่อม จำนวน	1 แห่ง
โรงสีข้าว จำนวน	61 แห่ง
โรงงานขนาดเล็ก มั่นเส้น มั่นอัดเม็ด จำนวน	10 แห่ง
โรงงานแปรรูปเนื้อสัตว์ จำนวน	1 แห่ง
โรงงานประกอบชิ้นส่วนรถยนต์ จำนวน	1 แห่ง

จากข้อมูลสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดนครราชสีมา ปี พ.ศ. 2553 พบว่าในพื้นที่อำเภอขามทะเลสอมีมูลค่าการลงทุนทางด้านอุตสาหกรรมประมาณ 975,823,483 บาท มีจำนวนแรงงานทั้งหมด 1,022 คน เป็นผู้ชายจำนวน 725 คน ผู้หญิงจำนวน 297 คน

3.8.8 ลักษณะทางพาณิชย์กรรม

1) ด้านพาณิชย์กรรม

- มีสถาบันการเงิน 1 แห่ง คือ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
- สหกรณ์จำนวน 1 แห่ง คือ สหกรณ์การเกษตรอำเภอขามทะเลสอ จำกัด
- มีบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนจำกัด จำนวน 32 แห่ง
- สถานประกอบการด้านการค้ารวมทั้งหมดประมาณ 325 แห่ง แบ่งเป็นร้านขายส่งและขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ จำนวน 35 แห่ง เป็นร้านค้าส่งจำนวน 6 แห่ง และร้านค้าปลีกจำนวน 284 แห่ง
- กิจกรรมด้านอสังหาริมทรัพย์จำนวน 5 แห่ง

2) การบริการ อำเภอขามทะเลสอ มีร้านอาหารบริการในพื้นที่จำนวน 45 แห่ง ร้านอาหารอินเทอร์เน็ทจำนวน 4 แห่ง มีโรงแรมที่พัก จำนวน 5 แห่ง

3) การท่องเที่ยว ในพื้นที่อำเภอขามทะเลสอมีสถานที่ท่องเที่ยวดังนี้

- โบราณวัตถุศิลปกรรมปูนปั้นสมัยเดียวกับปราสาทเขาพนมรุ้ง วัดบ้านน้ำจ่า ตำบลโป่งแดง อำเภอขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา อุโบสถวัดบ้านน้ำจ่า สร้างขึ้น ในปี พ.ศ. 2511

ใช้เป็นสถานที่ประกอบพิธีทางศาสนา ของชาวบ้านน้ำจ๋า หมู่ 3 และน้ำจ๋าสายชล หมู่ 8 ฐานอุโบสถหลังเก่าของวัดบ้านน้ำจ๋าสร้างเป็นศิลปกรรมรูปปั้น สมัยพระเจ้าชัยวรมันที่ 7 ซึ่งเป็นศิลปกรรมสมัยเดียวกับเขาพนมรุ้ง

- ทำน้าบ้านน้ำจ๋า เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจของราษฎรในหมู่บ้านและเป็นแหล่งท่องเที่ยว ที่เป็นทำน้าที่มีคลองธรรมชาติไหลผ่าน และมีความร่มรื่น

3.8.9 ลักษณะทางโครงสร้างพื้นฐาน

1) การคมนาคม มีการใช้เส้นทางคมนาคมหลักอยู่ 2 เส้นทาง คือ

- ทางหลวงหมายเลข 2068 จากอำเภอขามทะเลสอ ไปยังอำเภอโนนไทย
- ทางหลวงหมายเลข 2198 จากอำเภอขามทะเลสอ ไปยังอำเภอด่านขุนทด

2) การโทรคมนาคม ติดต่อกับสื่อสาร อำเภอขามทะเลสอมีโทรศัพท์พื้นฐาน มีชุมสายโทรศัพท์ จำนวน 1 แห่ง ให้บริการ 23 คู่สาย จำนวนหมายเลขที่ให้บริการประมาณ 1,200 เลขหมาย โทรศัพท์สาธารณะจำนวน 19 แห่ง

3) ประปา ในอำเภอขามทะเลสอมีระบบประปาส่วนภูมิภาคให้บริการผู้ใช้ในเขตเทศบาล จำนวน 1,339 ราย ประปาองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน 5 แห่ง และระบบประปาหมู่บ้านจำนวน 3 แห่ง

4) แหล่งน้ำ

ก. แหล่งกักเก็บน้ำไว้ใช้ขนาดเล็กและระดับครัวเรือนและระดับชุมชน โดยส่วนใหญ่เป็นแหล่งน้ำที่ประชากรในพื้นที่ดำเนินการจัดหาเพื่อเก็บน้ำไว้ใช้เอง และแหล่งน้ำที่รัฐสร้างขึ้นเพื่อเป็นแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคและบริโภคบางส่วน

ตารางที่ 232 แสดงจำนวนแหล่งน้ำขนาดเล็กในอำเภอขามทะเลสอ ปี พ.ศ. 2552-2554

ประเภทแหล่งน้ำ	2552		2553		2554	
	ทั้งหมด	ที่ใช้ได้ในฤดูแล้ง	ทั้งหมด	ที่ใช้ได้ในฤดูแล้ง	ทั้งหมด	ที่ใช้ได้ในฤดูแล้ง
บ่อส่วนตัว	82	81	82	81	45	45
บ่อสาธารณะ	40	20	41	21	40	29

ที่มา : ข้อมูล จปฐ.อำเภอขามทะเลสอ (2554)

ข. อ่างเก็บน้ำขนาดกลาง อำเภอขามทะเลสอมีแหล่งเก็บน้ำจำนวน 418 แห่ง ได้แก่ชลประทาน 2 แห่ง ลำห้วย 2 แห่ง บึงหนอง 15 แห่ง ฝาย 6 แห่ง คลองส่งน้ำ 2 แห่ง บ่อบาดาล 62 แห่ง บ่อน้ำตื้น 256 แห่ง สระน้ำ 49 แห่ง แม่น้ำลำคลอง 12 แห่ง อ่างเก็บน้ำ 5 แห่ง เขื่อน 7 แห่ง

5) ไฟฟ้า ปัจจุบันการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคได้ขยายเขตบริการครอบคลุมทุกตำบลทุกหมู่บ้าน

3.8.10 ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1) ทรัพยากรดิน พื้นที่อำเภอขามทะเลสอ เป็นพื้นที่ต่ำสภาพดินเป็นดินเหนียวปนทราย มีความเค็มสูง ความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติค่อนข้างน้อย สังเกตได้จากมีคราบเกลือบนผิวดินเป็นหย่อม ๆ ไม่สม่ำเสมอทั้งพื้นที่ และความเค็มในชั้นดินก็แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับฤดูกาล ถ้าฤดูฝนเกลือที่ดินชั้นบนจะถูกน้ำฝนชะลงไปดินชั้นล่าง และคราบเกลือจะกลับขึ้นมาปรากฏที่ผิวดินใหม่ในช่วงฤดูแล้ง ทำให้เกิดการแพร่กระจายดินเค็มในทุกตำบล โดยเฉพาะในพื้นที่ตำบลพันดุงจะมีดินเค็มมากที่สุดของอำเภอ

2) ทรัพยากรน้ำ อำเภอขามทะเลสอมีลำบริบูรณ์ อ่างหนองคู อ่างหนองสว่าง บึงอ้อ และบึงกุ่มพะยาเป็นแหล่งทรัพยากรทางน้ำที่สำคัญของเกษตรกรและผู้ใช้น้ำ

3) ทรัพยากรป่าไม้ อำเภอขามทะเลสอมีพื้นที่ป่าที่เชื่อมกับอำเภอสูงเนิน คือ ป่าหินเหล็กไฟ ครอบคลุมพื้นที่อำเภอสูงเนิน และอำเภอขามทะเลสอ เนื้อที่ทั้งหมดประมาณ 57,706 ไร่ อยู่ในพื้นที่อำเภอขามทะเลสอจำนวน 4,581 ไร่ พื้นที่ส่วนหนึ่งอยู่ในท้องที่อำเภอสูงเนินประมาณ 53,125 ไร่ ปัจจุบันกรมป่าไม้ ได้มอบหมายให้กรมส่งเสริมสหกรณ์เข้าไปดำเนินการจัดนิคมฯ ในพื้นที่ นอกจากนี้ยังมีป่าหนองกระทุ่ม- ป่ากุ่มพะยา อยู่ในพื้นที่ตำบลโป่งแดง อำเภอขามทะเลสอ

3.8.11 ด้านการเมือง

1) การเมืองระดับชาติ อำเภอห้วยแถลงเป็นอีกอำเภอหนึ่งที่มีการแข่งขันทางการเมืองค่อนข้างสูงในทุกๆระดับ ที่ผ่านมามีพรรคการเมืองส่งผู้สมัครเข้าแข่งขัน มีการจัดตั้งระบบหัวคะแนน โดยใช้ผู้นำชุมชนที่ซัดเงิน และนักการเมืองระดับชาติมีความสัมพันธ์ อย่างใกล้ชิดกับนักการเมืองท้องถิ่น

2) การเมืองระดับท้องถิ่น พื้นที่อำเภอขามทะเลสอมีการแข่งขันทางการเมืองสูง โดยเฉพาะในการเลือกตั้งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งในบางพื้นที่มีผลทำให้เกิดความขัดแย้งระหว่างกลุ่มผู้นำ และกลุ่มประชาชนในพื้นที่ด้วยตนเอง รวมไปถึงความขัดแย้งระหว่างญาติพี่น้อง

3) การเมืองภาคประชาชน พื้นที่อำเภอขามทะเลสอมีเครือข่ายภาคประชาชนที่มีทั้งภาคประชาชน นักธุรกิจ นักพัฒนาเอกชนในพื้นที่ร่วมมือกันทำงานกับเครือข่ายปฏิรูปโคราช ปฏิรูปประเทศไทย หอการค้าจังหวัดนครราชสีมาในเรื่องการต่อต้านคอร์รัปชันในพื้นที่ นอกจากนี้เป็นรวมกลุ่มกันเพื่อแก้ปัญหาวิกฤติที่เกิดขึ้นในพื้นที่ด้วยตนเอง เช่น ปัญหาน้ำท่วม ปัญหาทางด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้มีกระบวนการส่งเสริมเรื่องการพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ของอำเภอขามทะเลสอในเรื่องสิทธิและความเท่าเทียมที่ดำเนินงานโดยมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

3.8.12 ด้านการจัดการราชการส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น

การจัดระเบียบการปกครอง ในเขตท้องที่อำเภอขามทะเลสอ จำแนกการปกครองตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พุทธศักราช 2534 และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ได้ ดังนี้

1) การบริหารราชการส่วนกลาง ในพื้นที่อำเภอขามทะเลสอ มีหน่วยงานราชการส่วนกลางตั้งอยู่ คือ โรงพยาบาลอำเภอขามทะเลสอ สำนักศึกษาธิการ สำนักงานประถมศึกษา สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ

2) การบริหารราชการส่วนภูมิภาค มีส่วนราชการต่าง ๆ ดังนี้ ที่ทำการปกครองอำเภอ สำนักงานสรรพากรพื้นที่ สำนักงานเกษตรอำเภอ สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ สำนักงานสัสดีอำเภอ สถานีตำรวจภูธรอำเภอ สถานีตำรวจทางหลวง สำนักงานที่ดินอำเภอ สำนักงานป่าไม้ และศูนย์บริหารการศึกษานอกโรงเรียน

3) หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ ได้แก่ ที่ทำการไปรษณีย์โทรเลขขามทะเลสอ และการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค

4) การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น อำเภอขามทะเลสอมีการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น 3 รูปแบบ คือ

ก. องค์การบริหารส่วนจังหวัด มีศูนย์ประสานงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาในพื้นที่จำนวน 1 แห่ง

ข. องค์การบริหารส่วนตำบล ในพื้นที่อำเภอขามทะเลสอ มีสำนักงานส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอขามทะเลสอ และมีองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งหมด จำนวน 5 แห่ง ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลขามทะเลสอ องค์การบริหารส่วนตำบลโป่งแดง องค์การบริหารส่วนตำบลพันดุง องค์การบริหารส่วนตำบลหนองสรวง และองค์การบริหารส่วนตำบลบึงอ้อ

ค. เทศบาล จำนวน 1 แห่ง คือ เทศบาลตำบลขามทะเลสอ

5) การปกครองท้องที่แบ่งเขตการปกครองตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พุทธศักราช 2547 อำเภอขามทะเลสอแบ่งออกเป็น 5 ตำบล 45 หมู่บ้าน ดังนี้

ตารางที่ 233 แสดงชื่อหมู่บ้านแต่ละตำบลในอำเภอขามทะเลสอ

ชื่อตำบล	หมู่บ้าน	ชื่อหมู่บ้าน
ขามทะเลสอ	9	บ้านขามทะเลสอ บ้านหนองคู บ้านสีจาน บ้านหนองขุ่น บ้านโคกแฝก บ้านโคกสออน บ้านพวงพยอม บ้านน้อยพัฒนา และบ้านบึงขามทะเลสอ
บึงอ้อ	9	บ้านบึงอ้อ บ้านโนนตาลน้อย บ้านกุ่มพะยา บ้านบुरะไหว บ้านบึงสมบูรณ บ้านหนองกระโดน บ้านดอนมะเกลือ บ้านหนองกระทุ่ม และบ้านโนนตาลใหญ่

ตารางที่ 233 แสดงชื่อหมู่บ้านแต่ละตำบลในอำเภอขามทะเลสอ (ต่อ)

ชื่อตำบล	หมู่บ้าน	ชื่อหมู่บ้าน
โป่งแดง	7	บ้านโป่งแดง บ้านโนน บ้านน้ำจ๋า บ้านโกรกกระหาด บ้านหนองลุมพุก บ้านบุรพา และบ้านสุริยา
พันดุง	11	บ้านพันดุง (1 และ 2) บ้านโคกแขวนใหม่ บ้านโตนด บ้านโคกแขวนเก่า บ้านพุดผล บ้านหนองสะแก บ้านหนองหัวห่าน บ้านโคกแขวนพัฒนา บ้านศิลาทอง และบ้านหนองสะแกพัฒนา
หนองสรวง	9	บ้านหนองสรวง (1) บ้านคอนदानาด บ้านหนองตะคอง บ้านหนองกก บ้านหนองสรวง(2) บ้านหนองสรวงสามัคคี บ้านหนองสรวงรุ่งเรือง บ้านหนองโคกพัฒนา และบ้านหนองสรวงพัฒนา

ที่มา : รวบรวมโดยคณะทำงานโครงการทศวรรษใหม่ ปฏิรูปโคราช ปฏิรูปประเทศไทย อำเภอขามทะเลสอ (2554)

3.8.13 การวิเคราะห์ศักยภาพของอำเภอ

การจัดการประชุมวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2554 ผู้เข้าร่วมประชุมรวมทั้งสิ้นจำนวน 61 คน ผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วย ผู้นำกลุ่มอาชีพจำนวน 10 คน ผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวน 7 คน กำนัน ผู้ใหญ่บ้านจำนวน 5 คน พ่อค้านักธุรกิจจำนวน 3 คน ประชาชนกลุ่มอาสาสมัครจำนวน 20 คน กลุ่มเยาวชนจำนวน 10 และส่วนราชการจำนวน 11 คน ซึ่งผู้เข้าร่วมประชุมได้มีส่วนร่วมในการระดมสมองและวิเคราะห์ศักยภาพของอำเภอดังนี้

1) การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายในที่เป็นปัจจัยหนุนและปัจจัยที่เป็นจุดอ่อนหรือปัญหาในพื้นที่ที่มีผลต่อการพัฒนาพื้นที่อำเภอขามทะเลสอ สามารถสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 234 วิเคราะห์ศักยภาพ จุดแข็งและจุดอ่อน ของอำเภอขามทะเลสอ

จุดแข็ง	จุดอ่อน
<p>ก.ด้านกายภาพ</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีลำน้ำ ลำตะคลองไหลผ่านสองสายน้ำ - พื้นที่เหมาะสำหรับการทำการเกษตร - มีเส้นทางคมนาคมที่สะดวกสบายและมีที่ตั้งอยู่ใกล้ตัวเมืองจังหวัดนครราชสีมา - พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ดอน น้ำท่วมไม่ถึง - เป็นพื้นที่ที่มีสภาพแวดล้อมที่ดี น่าอยู่อาศัย 	<p>ก.ด้านกายภาพ</p> <ul style="list-style-type: none"> - พื้นที่บางส่วนเป็นดินเค็ม และคุณภาพดินเสื่อมโทรมผลจากการทำการเกษตรเชิงเดี่ยว - พื้นที่บางส่วนขาดน้ำในการทำการเกษตร - บางพื้นที่มีสภาพน้ำท่วมเป็นประจำทุกปี - สาธารณูปโภค พื้นฐานยังไม่ทั่วถึง - มีมลพิษทางน้ำ และกลิ่นจากโรงงาน - ระบบการจัดการขยะของท้องถิ่นยังไม่ได้มาตรฐาน

ตารางที่ 234 วิเคราะห์ศักยภาพ จุดแข็งและจุดอ่อน ของอำเภอขามทะเลสอ

จุดแข็ง	จุดอ่อน
<p>ข. ด้านสังคม (การศึกษา ครอบครัว เยาวชน กลุ่มอาชีพ ภูมิปัญญา)</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีกลุ่มอาชีพที่หลากหลาย เช่น กลุ่มผลิตเฟอร์นิเจอร์ราคาไม้ กลุ่มปลูกผักปลอดสาร กลุ่มผลิตน้ำดื่ม กลุ่มเกษตรกรทำนา - มีโรงเรียนระดับประถมอยู่ทุกตำบล และมีโรงเรียนระดับมัธยมอยู่ใกล้ชุมชน - มีกลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านทำงานอย่างต่อเนื่องและเอาจริงเอาจัง - มีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลพร้อมเจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำในทุกตำบล - มีภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สำคัญของอำเภอคือการผลิตหมี่น้ำฉ่า - มีกลุ่มนวดแผนไทยที่ได้รับการพัฒนาจากศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงาน 	<p>ข. ด้านสังคม (การศึกษา ครอบครัว เยาวชน กลุ่มอาชีพ ภูมิปัญญา)</p> <ul style="list-style-type: none"> - ปัญหาเด็กและเยาวชนซึ่งรูด เสพสารเสพติด ทั้งในโรงเรียนและในชุมชน รวมทั้งไม่สนใจเรียนหนังสือ และมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร - การรวมกลุ่มของประชาชนในพื้นที่ยังมีน้อย ทำให้อำนาจในการต่อรองต่าง ๆ มีน้อย - ครอบครัวไม้ได้อยู่ด้วยกันเนื่องจากต้องไปทำมาหากินต่างพื้นที่ - กลุ่มอาชีพที่มีอยู่ขาดการส่งเสริมและพัฒนามาตรฐานอย่างต่อเนื่อง - มีการแพร่กระจาย ของยาเสพติดในชุมชน - ภูมิปัญญาท้องถิ่นขาดการส่งเสริมและขาดการสืบทอด - กลุ่มคนพิการขาดการเข้าถึงโอกาสในการพัฒนา - กลุ่มคนรับจ้างทั่วไปขาดการพัฒนาด้านฝีมือ
<p>ค. ด้านเศรษฐกิจ/อุตสาหกรรม</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีโรงงานแป้งมันสำปะหลังรองรับผลผลิตทางการเกษตรของประชาชนในพื้นที่ - มีโรงงานอุตสาหกรรมรองรับแรงงานในท้องถิ่น เช่น โรงงานผลิตเครื่องมือแพทย์ โรงงานผลิตลวดเชื่อม โรงงานแปรรูปเนื้อสัตว์ โรงงานผลิตชิ้นส่วนรถยนต์ - มีพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ เช่น มันสำปะหลัง ข้าวโพด ข้าว - มีเงินกองทุนหมู่บ้าน อยู่ทุกหมู่บ้านเป็นทุนหมุนเวียนของประชาชนในพื้นที่ - ประชาชนยังมีที่ดินทำกิน และที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง 	<p>ค. ด้านเศรษฐกิจ/อุตสาหกรรม</p> <ul style="list-style-type: none"> - ต้นทุนทางการผลิตทางการเกษตรสูง - ค่าจ้างแรงงานในพื้นที่ไม่เป็นไปตามที่รัฐบาลกำหนด - ปริมาณผลผลิตทางการเกษตรมีจำนวนลดลง เนื่องจากไม่ได้รับการพัฒนาทักษะและความรู้ด้านการเกษตร - โรงงานอุตสาหกรรมในพื้นที่เริ่มรับคนงานจากต่างถิ่นมากขึ้นเนื่องจากค่าแรงงานถูก - ประชาชนโดยเฉพาะกลุ่มเยาวชนจำนวนมากยังว่างงาน - ประชาชนมีปัญหาหนี้สินจากการทำการเกษตรและอื่น ๆ

ตารางที่ 234 วิเคราะห์ศักยภาพ จุดแข็งและจุดอ่อน ของอำเภอขามทะเลสอ (ต่อ)

จุดแข็ง	จุดอ่อน
<p>ง. ด้านการเมืองการปกครอง</p> <ul style="list-style-type: none"> - อำเภอขามทะเลสอมีกลุ่มการเมืองท้องถิ่นที่สนใจและทำงานพัฒนาอย่างจริงจังในระดับท้องถิ่น - องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางแห่งมีการทำงานเชื่อมประสานกับหน่วยงานราชการอื่นทั้งในระดับอำเภอและระดับจังหวัด - มีกลุ่มการเมืองภาคประชาชนในพื้นที่ที่ทำงานร่วมกับเครือข่ายระหว่างอำเภอและเชื่อมเครือข่ายอื่นระดับจังหวัด 	<p>ง. ด้านการเมืองการปกครอง</p> <ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มคนแตกแยกจากการเมืองท้องถิ่น ที่มีกรณีซื้อสิทธิ์ขายเสียงในการเลือกตั้ง - การมีส่วนร่วมทางการเมืองของภาคประชาชนน้อย - ประชาชนไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้อย่างเต็มที่ - ประชาชนไม่เข้าใจสิทธิและหน้าที่ที่พึงมีพึงได้ - ผู้ที่เข้าไปทำหน้าที่ในการบริหารจัดการท้องถิ่นเน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานมากกว่าการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน - นักการเมืองทุกระดับของอำเภอไม่มีความเป็นเอกภาพ - นักการเมืองท้องถิ่นไม่ทำตามกติกาที่กำหนด มีการทุจริตคอร์ปชั่นในพื้นที่
<p>จ.ด้านศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีงานประจำปีของอำเภอคือ งานบวงสรวงย่าโม ที่เป็นศูนย์รวมจิตใจของประชาชน - มีหมอลำโคราชอยู่ในพื้นที่จำนวนมาก - ประชาชนในพื้นที่ยังดำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรมประเพณีอันดีงาม เช่น ประเพณีเข้าพรรษา ออกพรรษา ประเพณีลอยกระทง และประเพณีสงกรานต์ - มีการเรียนรู้แบบวัฒนธรรมสมัยใหม่ เช่น การประกวดร้องเพลง ประกวดการเต้น 	<p>จ.ด้านศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ขาดคนสืบทอดวัฒนธรรมประเพณีอันดีงามของท้องถิ่น - กลุ่มคนที่สนใจเรื่องวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ - ความเชื่อดั้งเดิมของท้องถิ่นเริ่มสูญหาย เช่น ความเชื่อในการทำการเกษตร ความเชื่อในการดูแลสุขภาพ

2) การวิเคราะห์ โอกาส และอุปสรรคหรือข้อจำกัด ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อกระบวนการพัฒนาพื้นที่อำเภอขามทะเลสอสามารถสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 235 วิเคราะห์ศักยภาพ ด้าน โอกาส และอุปสรรค ของอำเภอขามทะเลสอ

โอกาส	อุปสรรค/ข้อจำกัด
<p>ก.ด้านกายภาพ</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีแหล่งน้ำผิวดินและใต้ดินที่สามารถพัฒนาได้ - มีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานจากรัฐ เช่น การพัฒนาถนนสี่ช่องทางจราจร สะพานข้ามทางรถไฟเพื่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน - สภาพภูมิอากาศที่แปรปรวนทำให้เกษตรกรต้องศึกษาหาความรู้ใหม่ ๆ และต้องปรับตัวในการผลิตมากขึ้น 	<p>ก.ด้านกายภาพ</p> <ul style="list-style-type: none"> - สภาพภูมิอากาศแปรปรวนในแต่ละปี ส่งผลต่อการผลิตทางการเกษตร - สภาพพื้นที่บางพื้นที่เป็นที่ลุ่ม เสี่ยงต่อปัญหาน้ำท่วม - สภาพพื้นที่ในบางพื้นที่เป็นดินเค็มยากต่อการใช้พื้นที่เพื่อการเกษตร - พื้นที่เมืองขยายตัวมากขึ้นทำให้มีการเข้าไปใช้ประโยชน์จากพื้นที่ป่าและพื้นที่ดินเกษตรกรรมเพื่อประโยชน์อย่างอื่นมากขึ้น - โรงงานอุตสาหกรรมในพื้นที่ปล่อยน้ำเสียและสร้างให้เกิดมลพิษทางอากาศมากขึ้น
<p>ข. ด้านสังคม (การศึกษา ครอบครัว เยาวชน กลุ่มอาชีพ ภูมิปัญญา)</p> <ul style="list-style-type: none"> - รัฐบาลมีนโยบายเรียนฟรี ทำให้คนจนมีโอกาสทางการศึกษามากขึ้น - โครงการหลักประกันสุขภาพ ทำให้ประชาชนเข้าถึงการบริการสาธารณสุขได้อย่างทั่วถึง - การเอาจริงกับการปราบปรามยาเสพติดของรัฐบาล - กระแสการหันมาใช้การแพทย์ทางเลือกในการรักษาสุขภาพ 	<p>ข. ด้านสังคม (การศึกษา ครอบครัว เยาวชน กลุ่มอาชีพ ภูมิปัญญา)</p> <ul style="list-style-type: none"> - สื่อจากทีวี หนังสือพิมพ์ และสื่อโฆษณาต่าง ๆ มีผลกระทบต่อคนในชุมชนและมีแนวโน้มไปในทางบริโภคนิยม - หลักสูตรการเรียนการสอนถูกกำหนดจากส่วนกลางทำให้การเรียนการสอนไม่สอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น - สื่อมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเล่นแบบของคนในพื้นที่ทั้งผู้ใหญ่และเยาวชน

ตารางที่ 235 วิเคราะห์ศักยภาพ ด้านโอกาส และอุปสรรค ของอำเภอขามทะเลสอ (ต่อ)

โอกาส	อุปสรรค/ข้อจำกัด
<p><i>ค. ด้านเศรษฐกิจ/อุตสาหกรรม</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - แหล่งเงินทุนจากภายนอกที่ประชาชนเข้าถึงได้มากขึ้น - นโยบายการประกันราคาพืชผลทางการเกษตรของรัฐบาล ทำให้มีเงินชดเชยภาคการเกษตรเมื่อได้รับความเสียหาย - โรงงานต่างๆในพื้นที่ยังรองรับการจ้างงานอยู่เสมอ - การเปิดการค้าเสรีทำให้เกิดการแข่งขันในการตลาดมากขึ้น 	<p><i>ค. ด้านเศรษฐกิจ/อุตสาหกรรม</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - ภาวะเศรษฐกิจทั้งในประเทศและต่างประเทศตกต่ำ - ราคาพืชผลทางการเกษตรไม่แน่นอน ควบคุมราคาไม่ได้และปัจจัยทางการผลิตทางการเกษตรมีราคาสูง - การเปิดการค้าเสรีและการเปิดอาเซียนเป็นหนึ่งเดียว ทำให้เกษตรกรต้องประสบกับภาวะการแข่งขันที่สูง - ไม่มีตลาดกลางรับซื้อสินค้าเกษตรในพื้นที่
<p><i>ง. ด้านการเมืองการปกครอง</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - มีการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองมากขึ้น - พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารที่ประชาชนสามารถใช้สิทธิในการตรวจสอบการทำงานของส่วนราชการทุกระดับ - นโยบายกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น - กระบวนการสร้างและพัฒนาหลักสูตรการมีส่วนร่วมของประชาชนทำให้มีการฝึกอบรมจากองค์กรภายนอกในพื้นที่อย่างสม่ำเสมอ - มีองค์กรอิสระตรวจสอบการเลือกตั้งและการทำงานของนักการเมืองในทุกระดับ 	<p><i>ง. ด้านการเมืองการปกครอง</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - การเมืองระดับประเทศยังไม่มั่นคงมีการเปลี่ยนแปลงนโยบายบ่อย - นักการเมืองระดับชาติแทรกแซงการทำงานของการเมืองท้องถิ่น - ความขัดแย้งทางการเมืองระดับชาติทำให้มีผลกระทบต่อพัฒนาการเมืองท้องถิ่น - การคอร์รัปชันที่มีมากขึ้นทำให้งบประมาณลงไปพัฒนาพื้นที่ทำได้ไม่เต็มที่ - นักการเมืองไม่เคารพกติกา และการได้มาซึ่งตำแหน่งทางการเมืองทุกระดับมาจากการซื้อเสียง ทำให้การพัฒนามุ่งเน้นเพื่อประโยชน์ส่วนตนมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม
<p><i>จ.ด้านศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - การเปิดอาเซียนเป็นหนึ่งเดียวในปี 2558 ทำให้ครูต้องมีการสอนวัฒนธรรม ประเพณีของประเทศเพื่อนบ้านให้กับนักเรียน - กระแสการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ และการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ที่เป็นโอกาสให้ประชาชนได้เผยแพร่วัฒนธรรมของท้องถิ่น 	<p><i>จ.ด้านศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - กระแส บริโภคนิยมในด้านวัฒนธรรม เช่น อาหาร การแต่งกาย การศึกษา ประเพณี และความเชื่อ - สื่อที่นำเสนอวัฒนธรรมกระแสหลักมากกว่าการนำเสนอวัฒนธรรมของท้องถิ่น

3.8.14 ข้อเสนอแนะการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาจังหวัดอย่างเป็นเอกภาพ

จากการจัดเวทีอำเภอขามทะเลสอที่ประชุมได้นำเสนอให้มีการขับเคลื่อนประเด็นเพื่อนำไปสู่การสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาจังหวัดอย่างเป็นเอกภาพทั้งภาครัฐ (ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น) ภาคเอกชน รัฐวิสาหกิจ ประชาชน นักวิชาการ ปราชญ์ชาวบ้าน นักการเมือง และอื่น ๆ รวมทั้งเป็นการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ไปพร้อมกับการขับเคลื่อนงานปฏิรูปโคราช จึงมีข้อเสนอแนะให้ทำงานผ่านการขับเคลื่อนงานเชิงประเด็นดังนี้

ประเด็นที่ 1 ประเด็นทางการเกษตร เนื่องจากปัจจุบันการผลิตผลผลิตทางการเกษตรของเกษตรกรในพื้นที่มีต้นทุนในการผลิตสูง แต่ได้ปริมาณผลผลิตน้อย ทำให้เสี่ยงต่อการขาดทุนหรือทำให้ได้กำไรน้อย ดังนั้นประเด็นนี้จึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาศักยภาพของเกษตรกรในอำเภอขามทะเลสออย่างยิ่ง

ประเด็นที่ 2 ประเด็นด้านการบริหารจัดการท้องถิ่น เนื่องจากการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นที่ผ่านมามีนักการเมืองมาจากการซื้อสิทธิ์ขายเสียง ทำให้เกิดความขัดแย้งทางการเมือง ทั้งระหว่างนักการเมืองกับนักการเมือง และประชาชนกับประชาชน ที่มีความเห็นที่แตกต่างกัน รวมทั้งผู้นำทางการเมืองไม่มีความกระตือรือร้นในการพัฒนาท้องถิ่นอย่างจริงจัง ดังนั้นการส่งเสริมให้ประชาชนรู้เท่าทันและเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองให้มากขึ้นจึงเป็นเรื่องสำคัญ

ประเด็นที่ 3 ประเด็นด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เนื่องจากในพื้นที่มีปัญหามลพิษทางน้ำและทางอากาศที่เกิดจากโรงงานอุตสาหกรรม รวมทั้งการจัดการขยะที่ไม่เป็นระบบและไม่มีประสิทธิภาพ ทำให้มีผลต่อสุขภาพของประชาชนในพื้นที่ ดังนั้นการกระตุ้นให้ประชาชนเห็นความสำคัญและเห็นคุณค่าต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่อย่างจำกัด รวมทั้งร่วมกันดูแลรักษาและใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนต่อไป

ประเด็นที่ 4 ประเด็นด้านสวัสดิการชุมชน เนื่องจากในพื้นที่ยังมีเยาวชนหรือครอบครัวที่ยากจนและยังไม่สามารถเข้าถึงสวัสดิการได้จำนวนมาก รวมทั้งคนพิการ แรงงานในระบบและนอกระบบ จึงจำเป็นต้องร่วมกันหาแนวทางในการจัดการให้ทุกคนได้รับสวัสดิการอย่างเท่าเทียม

ประเด็นที่ 5 ประเด็นการพัฒนาภูมิปัญญาและศิลปวัฒนธรรม เนื่องจากคนในพื้นที่มีพฤติกรรมเลียนแบบสื่อ และมีพฤติกรรมบริโภคนิยมมากขึ้นทำให้ละทิ้งเรื่องศิลปวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญา และความเชื่อดั้งเดิมของท้องถิ่น ดังนั้นการทำให้ประชาชนในพื้นที่เห็นคุณค่าและความหมายของประเด็นนี้จะเป็นการฟื้นฟูสภาพสังคมที่เป็นสุขได้